

Oltenia

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

Pentru alte sensuri, vedeți [Oltenia \(dezambiguizare\)](#).

Stema Olteniei

Oltenia în România

Oltenia este o regiune istorică din [sud-vestul României](#) delimitată la [est](#) de râul [Olt](#),^[1] la [sud](#) și [vest](#) de [Dunăre](#), iar la [nord](#) de [Carpații Meridionali](#).

Cuprins

- [1 Geografie](#)
- [2 Organizare administrativă](#)
- [3 Istorie](#)
- [4 Galeria de imagini](#)
- [5 Vezi și](#)
- [6 Note](#)
- [7 Bibliografie](#)
- [8 Lectură suplimentară](#)
- [9 Legături externe](#)

Geografie

Harta fizico-geografică a Olteniei

Oltenia este străjuită în nord de [Carpații Meridionali](#), iar în vest, sud și est de ape curgătoare: [Dunăre](#), respectiv [Oltul](#). Râul [Jiu](#) străbate regiunea în direcția nord-sud și o împarte în două părți aproape egale, în care relieful uneia pare să se oglindească în cealaltă. Nordul Olteniei este muntos, fiind prezente aici două masive: [Parâng](#) (la est de râul Jiu) și [Retezat-Godeanu](#) (la vest de râul Jiu). La sud de [Carpați](#) se află zona [subcarpatică](#), reprezentată printr-un șir de dealuri (Dealul Bran, Măgura Slătioarei, Dealurile Gorjului, Dealul Bârzei) și depresiuni (Novaci, Tismana, Târgu Jiu). În nord-vest se află [Podișul Mehedinți](#), dealurile Coșuștei și depresiunea Severin. La sud de Subcarpați se află [Podișul Getic](#), acesta fiind divizat în Platformele: Strehaiei (la vest de râul Jiu; se subîmparte în platformele Hușniței și Bălăcița), Jiului (străbătută de Jiu) și Oltețului (la est de Jiu). În sudul Olteniei se află Câmpia Olteniei, care este de altfel cel mai vestic sector al [Câmpiei Române](#). Câmpia Olteniei este alcătuită de Câmpiile Blahniței și Băileștilor (la vest de Jiu) și Romanaților (la est de Jiu). Cele mai importante râuri sunt: [Olt](#) (împreună cu afluenții [Lotru](#) și [Oltet](#)), [Jiu](#) (împreună cu afluenții [Tismana](#), [Motru](#), [Amaradia](#) și [Gilort](#)), [Desnățui](#), [Drincea](#) și [Cerna](#). Clima Olteniei este temperat-continentală, dar cu influențe mediteraneene.

Suprafața Olteniei este de 24.095 km².^[2] Cele mai importante orașe sunt: [Craiova](#), [Drobeta-Turnu Severin](#), [Târgu Jiu](#) și [Râmnicu Vâlcea](#).

Organizare administrativă

Teritoriul istoric al Olteniei este, astăzi, împărțit astfel:

Harta României cu încadrarea Olteniei în Țara Românească și în județele actuale

- [Județul Dolj](#)
- [Județul Gorj](#)

- [Județul Mehedinți](#) (fără orașul [Orșova](#) și comunele [Eșelnița](#), [Dubova](#), [Svinița](#), care aparțin [Banatului](#))
- [Județul Olt](#) (fără zonele situate la est de râul Olt, care fac parte din [Muntenia](#))
- [Județul Vâlcea](#) (fără zonele situate la est de râul Olt, care fac parte din [Muntenia](#). De asemenea, o mică zonă situată între barajul Vidra și vârful Șteflești a fost atașată județului Vâlcea, fiind desprinsă din [fostul județ Sibiu](#))
- [Județul Teleorman](#) (doar [comuna Islaz](#))

Toate aceste județe (mai puțin [Teleorman](#)) sunt grupate în [Regiunea de dezvoltare Sud-Vest](#), care, datorită faptului că 82,4% din teritoriul ei este alcătuit din această regiune istorică, poartă și denumirea de *Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia*.

Istorie

Articol principal: [Istoria României](#).

Pe teritoriul Olteniei locuiau, înainte de cucerirea romană, mai multe triburi geto-dace: [pelii](#) ([Pelendava](#)), [sucii](#) ([Sucidava](#)), [burii](#) ([Buridava](#)), la cazanele Dunării era un alt trib și este posibil să fi fost și alte triburi sau reprezentanți ai altor triburi în regiune. De asemenea au existat mai multe așezări [celtice](#). În secolul I î.Hr. acest teritoriu a aparținut [Regatului Dac](#) condus de [Burebista](#), apoi, la sfârșitul sec. 1. e.n. regatului condus de [Decebal](#). Din [101](#) până în [271](#) a fost sub stăpânire [romană](#). Din anul [119](#) până în [158](#) regiunea este inclusă provinciei [Dacia Inferior](#), după această dată și până la Retragerea Aureliană din [271](#), teritoriul Olteniei a făcut parte din provincia [Dacia Malvensis](#).^[3]

Dacia de la sud de Carpați era o regiune în care se putea pătrunde pe uscat doar prin trei trecători: prin [Culoarul Timiș-Cerna](#), străjuit de castrul roman de la Ad Mehadium ([Mehadia](#)), prin valea [Jiului](#) (prin [pasul Lainici](#)), străjuit de castrul de la Ad Mutriam și prin valea Oltului (prin [pasul Turnu Roșu](#)), străjuit de [castrul de la Arutella](#). Defileul [Lotrului](#) devenind accesibil abia în secolul al-XX-lea. Spre est era doar un drum de munte terasat de legionarii romani, străjuit de coline împădurite, care pleca dintre localitățile de azi Curtea de Argeș și Pitești, bifurcând-se, în afara provinciei, spre Câmpulung și spre sudul Munteniei. Această relativă izolare de restul lumii a oferit locuitorilor o anumită protecție naturală în fața năvălirilor; nordul Olteniei, neafându-se în calea migratorilor, cum s-a întâmplat cu zonele joase din sudul regiunii.

Explicabile sunt și numeroasele ruine daco-romane păstrate într-o stare mult mai bună în Oltenia decât în Transilvania, ruinele castrelor de la Drobeta, dar în special cele de la [Sucidava](#) și [Pelendava](#) sînt într-o stare mult mai bună decât cele de peste munți. Ele par mai degrabă să fi fost lăsate în paragină și folosite ca materie primă pentru construcțiile din jur (cazul Pelendavei, unde o parte a zidurilor a constituit sursa de piatră și cărămidă pentru construirea bisericii, cum apare scris chiar în pisania mănăstirii Coșuna, construită chiar lângă castru).

În afara lor, s-au păstrat alte numeroase situri daco-romane: [Romula](#), [Rusidava](#), [Buridava](#), [Castra Nova](#), [Ad Mehadium](#), [Ad Mutriam](#), [Arutela](#), [Drobeta](#) ș.a.m.d.

De remarcat faptul că Oltenia a continuat să fie în legătură directă cu Imperiul și după Retragerea aureliană, împăratul [Constantin cel Mare](#) construiește un pod peste Dunăre la

Corabia, unde se vede și azi pilonul capului de pod de pe malul românesc, situație similară cu cea a podului de la Drobeta.

Drobeta, dintr-un punct strategic inițial, devenise primul centru urban din Oltenia romană și al treilea din [Dacia](#), după [Sarmizegetusa](#) și [Apulum](#). În timpul lui Hadrian ([117-138](#)) orașul a fost declarat municipium ([121](#)), când populația atinsese 14.000 de locuitori, iar în timpul lui [Septimiu Sever](#) ([193-211](#)) a fost ridicat la rangul de colonia ([193](#)) ceea ce conferea locuitorilor urbei drepturi egale cu cetățenii Romei. O colonia era un oraș prosper, cu temple, basilici, un teatru, un forum, un port, bresle de meșteșugari. Împărații romani, chiar și în timpul scindării imperiului au continuat să refacă și să întrețină cetățile de la Dunăre. Ultimul împărat care mai adusesse acvilele romane la Dunăre a fost [Iustinian I](#) ([527-565](#)), a adăugat și el un turn Drobetaei.

Etnogeneza românilor

Descoperirile arheologice au evidențiat că, din punct de vedere al circulației monetare, Oltenia are o situație perfect similară diocezei Daciilor sud-dunărene, în special începând cu al doilea deceniu al secolului al VI-lea, fiind deci integrată lumii romane, datorită în cea mai mare măsură, prezenței unei foarte numeroase populații de origine latină. Din studiul istoriei legiunilor romane, se poate observa ca veteranii [legiunii a V-a Macedonica](#) și [legiunii a XIII-a Gemina](#) sînt lăsați la vatră și primesc ca plată a serviciilor militare, loturi agricole în Dacia Malvensis, [Caracalla](#) împrumietărește chiar și legionarii altor legiuni romane. Se datorează și garnizoanelor militare, emisiunile din capitală sunt aici mult mai frecvente decât în provincii. Din contră, Muntenia de la apus de [Limes Transalutanus](#) este un teritoriu locuit de barbari, în care pătrunderea de monedă are mai mult caracter accidental, iar evoluțiile sunt necorelate tendintelor din Imperiu sau din Oltenia.

Această diferență poate fi ilustrată și pe ceramică. În Oltenia (unde formele de tradiție romană reprezintă peste 90% din ceramică), în mare măsură este încă nematură în [Muntenia](#) la Soldat Ghivan (pentru care doar circa două cincimi din forme au această origine) și este doar inițiată la Străulești (unde formele de sorginte carpică sunt cele mai caracterizante).

Numismatica concluzionează mult mai apăsător apartenența la Imperiul târziu; studiul ceramic a subliniat mai mult recursul la forme rezolute, dar caracterul roman al Olteniei rezultă din ambele serii de studiu. Vârful descoperirilor de monedă de aur, în Oltenia, datează din deceniul [527-537](#), ceea ce reflectă efortul de consolidare a limes-ului roman (limita estică a Daciei Malvensis pe aliniamentul localităților de azi Turnu Măgurele-Roșiori-Pitești-Curtea de Argeș). Acest context favorabil (inclusiv prin fluiditate monetară) este cel pentru care ar trebui să presupunem vârful activităților economice, inclusiv al activităților meșteșugărești, deci inclusiv al producției ceramice de atelier. Oscilații semnificative în jos, pentru circulația monetară din Oltenia, sunt evidențiate în legătură cu invaziile, alte evenimente militare, mai

puțin cunoscute din izvoare, par să se fi produs în [589/590](#), [593/594](#) și [597/598](#). Evidența numismatică în spațiul Olteniei iluminează, indirect, situația strategică a Munteniei, care a fost teritoriu de pasaj a migratorilor.

Un alt indiciu al latinizării avansate, îl constituie diferențele de înfățișare ale oltenilor, mai bruneți, cu debit verbal mult mai alert și gesticulări frecvente, colerici, expansivi, caracteristici moștenite direct de la colonizarea masivă cu legionari a unui teritoriu în care populația geto-dacă a fost redusă din diferite motive (războaiele daco-romane, luarea în sclavie a multor barbați daci, migrarea unei părți a băștinașilor spre dacii liberi).

De fapt, primii coloni au fost așezați în Oltenia de către [Traian](#) chiar înainte de construirea podului de la Drobeta, erau [cohorțe](#) auxiliare din [Hispania](#), legionarii au primit pământuri în jurul Drobetai, constituind o enclavă, un cap de pod menit să înlesnească construirea în deplină securitate a podului de peste Dunare.

Acest ansamblu al descoperirilor masive de monedă romană, unelte agricole, fibule și ustensile de tot felul, arme, castre, sugerează că în regiune, romanizarea a fost extrem de accentuată.

Un alt indiciu, este utilizarea frecventă a perfectului simplu în vorbirea populară, perfectul simplu fiind un timp al verbului specific doar limbilor de origine latină.

Peninsula Balcanică în sec. XIII

În secolele IV-XII sudul Olteniei a fost un important culoar de trecere a diviselor popoare migratoare.^{[4][5]} Vestigii [slave](#) au fost descoperite la [Ostrovu Mare](#), [Plenița](#), [Vârtop](#), [Coșovenii de Jos](#), [Nedeia](#), [Orlea](#), [Sucidava](#), dar și la [Râureni](#) în nord-est. Aceștia au emigrat la sud de Dunăre sau au fost asimilați de populația romană majoritară, dar au lăsat numeroase toponimii de origine [slavonă](#): râul [Bistrița](#) (în nord-estul Olteniei), [Craiova](#), [Hinova](#), [Bistreț](#), [Bucovăț](#), [Dumbrava](#) etc.

În secolul al XIII-lea apar cnezatele lui [Litovoi](#), [Seneslau](#), [Ioan și Farcaș](#) care, odată unificate sub [Litovoi](#), apar ca destul de puternice pentru a respinge atacurile maghiare dinspre munți, care ocupaseră [Transilvania](#) și a celor tătare dinspre est, care reușiseră să ocupe în perioada lui Litovoi, toată zona de câmpie din [Muntenia](#) și toată [Moldova](#).

În secolul XIII-lea [Turnu-Severin](#) a fost stăpânit de [Regatul Ungariei](#). Zona înconjurătoare ([Banatul de Severin](#)) a fost până în secolul XVI disputată cu Ungaria.

Între secolele XIII-XVI este menționată în [Râmnicu Vâlcea](#) o populație [săsească](#).^[6]

În epoca medievală, teritoriul Olteniei este parte integrantă din [Țara Românească](#), unii membrii ai familiei oltenești a [Craioveștilor](#) ocupând tronul începând cu secolul al XVI-lea. Oltenia avea o notă distinctă în raportul puterii, prin [Marea Bănie de Craiova](#). Regiunea era administrată de un ban, motiv pentru care este cunoscută și sub denumirea de **Banatul Craiovei**.

[Craiova](#) era capitala unei regiuni care beneficia de o autonomie relativă, dar care era parte integrantă din Țara Românească. Mulți [bani](#) ai Craiovei sau familii importante din urbe, devenind domnitori în virtutea poziției pe care o ocupau în aparatul administrativ al Craiovei (dar și datorită bunelor relații cu otomanii în cazul Craioveștilor^[7]), cel mai bun exemplu este cazul familiei Bibescu care a dat pe ultimii doi domnitori din Țara Românească, [Gheorghe Bibescu](#) și [Barbu Știrbei](#).

În timpul lui [Mircea cel Bătrân](#), pe teritoriul Olteniei fînțau județe precum Jaleș (în apusul Gorjului de azi), Motru (în răsăritul Mehedințului actual), de Baltă (în vestul actualului județ Dolj și sudul actualului județ Mehedinți) și probabil Jiu (în zona Tg. Jiu).^[8]

Imperiul Habsburgic în secolul XVIII

În urma [tratatului de la Passarovitz](#) din [1718](#) Oltenia intră sub stăpânirea [habsburgică](#), aceștia numind-o "Kleine Walachei" (adică "Valahia Mică", față de Muntenia care era "Valahia Mare"). Ocupația a durat aproape 20 de ani, terminându-se în urma bătăliei de la Groțka în Sebia, unde Austria a fost învinsă de turci. Granița vestică a Țării Românești a fost pentru scurt timp râul Olt. Situația era agravată și pe fondul transformării teritoriilor românești în teatru de război între habsburgi, ruși și turci. Datorită tentativei Habsburgilor de a instaura în Oltenia o administrație proprie, sprijinită militar și transformarea ei într-o provincie imperială, lucru pe care nici turcii nu-l reușiseră pe parcursul mai multor sute de ani, se dezvoltă o puternică mișcare de revoltă, care a cuprins toate segmentele societății, de la țărani și micii meseriași, până la comercianți, mica și marea boierime. Nemulțumirea populației era provocată de caracterul militar al exploatării, precum și de colectarea veniturilor provinciilor în visteria curții imperiale. Amploarea [haiduciei](#) din Oltenia a atins cote nemaintâlnite în Europa, habsburgii întâmpinând mari dificultăți în tentativa de a prelua puterea de facto în provincie. Totuși, această perioadă a adus și anumite beneficii regiunii.^[9] Astfel, au fost realizate primele hărți topografice ale Olteniei. De asemenea, prin efectuarea unor intervenții pirotehnice s-a construit drumul Călimănești-Cozia pentru a lega noua provincie de restul imperiului. Astfel, drumul alternativ care lega Depresiunea Lotrului de Muntenia și care trecea de obicei prin localitățile [Sălătrucu](#) și [Perișani](#), își pierde însemnătatea. După 1718 acestea rămân însă în posesia Munteniei, deoarece se aflau la est de râul Olt. În urma

[tratatului de la Belgrad](#) din [1739](#), Oltenia este realipită la Țara Românească. [Craiova](#) devine între [1735](#) și [1770](#) capitala unei regiuni cufundate în anarhie, fără o apartenență statală reală, în care haiduci ca [Iancu Jianu](#) făceau legea.

Pe o perioadă de aproximativ 100 de ani, Oltenia devine sălașul unor [celebri haiduci și panduri din Oltenia](#).

Tudor Vladimirescu

În [1821](#), Oltenia este locul de plecare al primei revoluții moderne, revoluție care avea să însemne pentru țările române, trecerea de la perioada medievală la epoca modernă. Deși revoluția lui [Tudor Vladimirescu](#) reușește doar să restabilească domniile pamântene, ea constituie un moment de cotitură în istoria noastră.

Tot Oltenia a fost sălașul în care s-a dezvoltat revoluția pașoptistă, [Craiova](#) fiind prima capitală a revoluției pe care o pregăteau oamenii "Frației": Nicolae Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu, Gheorghe Magheru, Costache Romanescu, Cristian Tell înainte de a duce revoluția la [București](#). Oltenia a fost un foarte puternic centru unionist. Chiar și după Unirea Principatelor, Oltenia continuă să fie regiunea cea mai fierbinte, în perioada războiului de independență, căci Oltenia devine, din nou, regiunea cel mai puternic implicată în război, trecerea Dunării de către armata română are loc la Corabia, iar teatrul principal de desfășurare al ostilităților (Plevna, Grivița, Rahova, Vidin) era plasat în vecinătatea Olteniei, pe malul drept al Dunării. Populația a sprijinit material în modul cel mai direct războiul, în special familiile celor plecați la război, trecând efectiv Dunărea cu care de provizii pentru armata română care nu strălucea deloc la acest capitol, fapt foarte rar întâlnit în istoria războaielor moderne.

Deși începută în [Moldova](#), răscoala de la [1907](#) atinge cote paroxistice în Oltenia, trupele de jandarmi și militari nu sunt suficiente, doar folosirea, în premieră, a artileriei și bombardarea unor sate (în special, Băilești și satele din jurul Slatinei) reușesc să stopeze răsculații.

În [Primul Război Mondial](#), au loc lupte crâncene în marginea localităților importante din Oltenia, când armata română se retrăgea spre Moldova. Lupte la care populația civilă nu a ezitat nici un moment să intervină, la Podul Jiu (lângă [Târgu Jiu](#)), la Robănești (langa [Craiova](#)), în pădurile Streharețului ([Slatina](#)) și pe valea Oltului (în apropiere de [Râmnicu Vâlcea](#)). La Podul Jiu, populația (printre care [Ecaterina Teodorescu](#)) a reușit chiar să oprească coloana germană, până acestora le-au sosit întăriri. Situația nu s-a repetat și în Muntenia unde orașele, inclusiv Bucureștiul, au fost cedate fără luptă.

Înainte de reforma administrativă din [1950](#), când au fost desființate județele, Oltenia era subdivizată în județele [Mehedinți](#), [Gorj](#), [Vâlcea](#), [Dolj](#) și [Romanati](#).^[10]

În [1938](#), regele [Carol al II-lea](#) introduce, prin decret, organizarea administrativă bazată pe [ținuturi](#). Pe teritoriul Olteniei a fost alcătuit [Ținutul Jiu](#) (numit uneori și *Ținutul Olt*), care cuprindea, pe lângă cele 5 județe oltenești și [județul Olt](#).

În perioada [1950-1952](#), pe teritoriul Olteniei au existat regiunile Gorj, Dolj, Vâlcea (aceasta cuprindea și comune situate la răsărit de Olt care au fost desprinse din vechiul [județ Argeș](#)). [Piatra Olt](#) aparținea regiunii Argeș, iar [comuna Islaz](#) a fost atașată regiunii Teleorman.^[11]

În perioada [1952-1968](#) cea mai mare parte a teritoriului Olteniei (84,25%)^[12] este alcătuită din [Regiunea Oltenia](#) (numită până în [1960](#): *Regiunea Craiova*). Nord-estul Olteniei a făcut parte din [Regiunea Argeș](#) (numită până în 1960: *Regiunea Pitești*). Comuna Islaz a făcut parte din [Regiunea București](#).^{[13][14]}

Actuala organizare administrativă a spațiului oltenesc datează din [1968](#).